

Ministerstvo životního prostředí
Odbor výkonu státní správy I
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
ID datové schránky: 9gsaax4

K č.j. MZP/2026/510/438
Ke sp. zn. ZN/MZP/2026/510/55

V ...Praze... dne2.6.2026.

Vyjádření ke zjišťovacímu řízení

Přílohy:

- 1. Rozhodnutí Správy železnic o poskytnutí informací spolku Hrdlořežská zvonička, spolek ze dne 16. 3. 2026*
- 2. Posouzení výskytu bobra evropského a záměru „Modernizace traťového úseku Praha-Libeň – Praha-Malešice, I. stavba“*

I. Úvod

Ministerstvo životního prostředí (dále také jen „Ministerstvo“), jako příslušný úřad ve smyslu § 21 písm. c) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí; dále jen „zákon EIA“) vydalo přípis ze dne 30. 4. 2026 č.j. MZP/2026/510/438, sp. zn. ZN/MZP/2026/510/55, kterým oznámilo, že bude provedeno zjišťovací řízení vedené pro záměr „RS 1 Modernizace Praha-Běchovice – Praha-Libeň“ oznamovatele Správa železnic, státní organizace, Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha 1, IČO: 70994234 podle § 7 zákona EIA.

Dle § 6 odst. 6 zákona EIA může každý zaslat své písemné vyjádření k oznámení do 30 dnů ode dne zveřejnění informace o oznámení. Tímto tedy podatel podává nesouhlasné vyjádření k oznámení tohoto záměru. Informace o oznámení záměru byla zveřejněna na úřední desce dotčeného kraje dne 5. 5. 2026, vyjádření je proto možné zaslat do 4. 6. 2026. Toto vyjádření je tedy včasné.

Podatel je dotčenou veřejností ve smyslu § 3 písm. i) odst. 1 zákona EIA, neboť je vlastníkem nemovitosti na výše uvedené adrese, kde žije se svou rodinou a která se nachází v bezprostřední blízkosti záměru. Podatel je tedy osobou, která by byla rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena na svých právech a povinnostech, neboť předmětný záměr negativně zasáhne zejména do jeho práva na příznivé životní prostředí. Zásah do tohoto práva bude způsoben především zvýšením hlukové zátěže v okolí jeho nemovitosti a negativním zásahem do celkového vzhledu okolí.

II. Připomínky podatele

Účelem procesu EIA je podle § 2 zákona EIA posouzení vlivů na veřejné zdraví a vlivů na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti (obdobně čl. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí). Podatel v zájmu zohlednění těchto hodnot uplatňuje následující připomínky:

1. **Potřeba posouzení záměru jako součásti širšího celku**

Podatel v první řadě upozorňuje, že záměr je třeba posuzovat společně s dalšími záměry, které jsou v uvedené oblasti plánovány a se kterými tvoří funkční celek.

Ve stejném místě mají být realizovány 3 další stavby a 1 pak v navazujícím území, ovšem i ta vzhledem k tomu, že ovlivní průjezdy vlaků lokalitou, zásadně ovlivní provoz na místní trati. Jde o následující stavby:

1. Stavba „RS 1 VRT Praha - Běchovice - Poříčany - Světlá nad Sázavou“ (vysokorychlostní trať), u níž má aktuálně proběhnout proces EIA, kód záměru EIA MZP 534, https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP534?lang=cs. Vybudování 4. koleje v rámci posuzovaného záměru je přitom nezbytným předpokladem pro realizaci VRT.

2. Stavba „Modernizace traťového úseku Praha-Libeň - Praha-Malešice, I. stavba“ tzv. libeňský přesmyk, kód záměru OV 1152, https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV1152?lang=cs.

3. Stavba „Modernizace traťového úseku Praha-Libeň – Praha-Malešice, II. stavba“, k níž zatím žádné řízení neprobíhá. Nicméně v dokumentaci k výše uvedené I. stavbě Správa železnic uvádí, že je nutná pro realizaci tohoto záměru.

4. Navazující stavba „Přestavba odbočky Balabenka“, kód záměru OV1286, https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV1286?lang=cs.

Plánované stavby spolu jednoznačně souvisí a vliv, který budou mít na své okolí, bude beze sporu dán jejich kumulativním a synergickým působením. Přesto jsou vlivy těchto záměrů posuzovány zcela odděleně a jednotlivě. Takový postup je však nezákonný.

Oznamovatel na str. 5 oznámení záměru dle přílohy č. 3 zákona č.100/2001 Sb. (dále jen „Oznámení záměru“) konstatuje, že příprava záměru je koordinována s dalšími vyjmenovanými záměry Správy železnic i ostatních investorů. Podatel však upozorňuje, že ač spolu tyto záměry z funkčního hlediska tvoří nedílný celek, oznamovatel se nevěnuje jejich kumulativním a synergickým vlivům. Kapitola Hodnocení kumulativních a synergických vlivů a spolupůsobících faktorů je formálně uvedena na str. 175 Oznámení záměru, ovšem reálně zde oznamovatel tyto vlivy výše uvedených záměrů nerozvádí.

Přitom i příloha č. 3 zákona EIA stanovující náležitosti Oznámení záměru, v části B bodu 4. stanoví, že v oznámení má být rozvedena „*možnost kumulace s jinými záměry*“. Obdobně část B odst. I. bod 4 přílohy č. 4 k zákonu EIA.

Tento aspekt by proto měl být oznamovatelem rozveden a následně dostatečně zhodnocen v

procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí.

Tento požadavek podatele podporuje i judikatura Nejvyššího správního soudu k procesu EIA. Například v rozsudku ze dne 23. 12. 2022 č.j. 2 As 86/2020-134 soud uvedl: „*Úprava posuzování vlivů stavebních záměrů na životní prostředí požaduje, aby byly tyto **záměry** při posuzování jejich dopadů na životní prostředí **vnímány jako logické funkční celky**. Účelovým členěním záměrů by byl požadavek jejich posouzení obcházen. Rozhodující pro posouzení povahy záměru pak není označení záměru ani rozsah, ve kterém jej žadatel předloží k posouzení či k následnému povolení v navazujícím řízení. Záměr, který byl jako celek posouzen v procesu EIA, může být v navazujících řízeních povolován po částech, přičemž je v zásadě na stavebníkovi, jak etapizaci výstavby pojme, s vědomím požadavků územního plánování [viz § 19 odst. 1 písm. f) stavebního zákona] a ochrany jiných veřejných zájmů, včetně zvýšeného rizika, že se stanovisko EIA stane neaktuálním a bude potřeba provést nové posuzování.*“

Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku tedy potvrdil, že pokud je dáno funkční a stavební propojení jednotlivých částí, je třeba je pro účel posuzování EIA považovat za jediný záměr (bod 60). Soud navíc dodal, že pokud dochází k členění záměru za účelem vyhýbání se povinnosti provést posouzení vlivů, jde o zakázanou praktiku užití salámové metody (bod 59).

Soud zde dále rozvedl: „*Z pohledu požadavků na posouzení vlivů záměru není podstatné, zda záměr realizuje jeden či více stavebníků, jak jsou upraveny soukromoprávní vztahy mezi stavebníky, zda k povolení záměru dochází v jednom či více povolovacích řízeních, ani zda tato řízení probíhají ve stejné době. To je patrné již z definice pojmu "povolení", za které Směrnice 2011/92/EU v čl. 1 odst. 2 písm. c) označuje "rozhodnutí příslušného orgánu nebo orgánů, které opravňuje oznamovatele k uskutečnění záměru". Tato definice není vázaná na jediné řízení nebo jediného oznamovatele. Jednoduše tak platí, že výstupem procesu EIA (v českém prostředí ve formě závazného stanoviska) se musí řídit všechna povolení, která naplňují výše uvedenou definici (viz naposledy rozsudek SDEU ze dne 24. 2. 2022, *Namur-Est Environnement*, C-463/20). **Ostatně bylo by proti smyslu a účelu právní úpravy, pokud by mohl stavebník uniknout povinnosti provedení EIA převodem části záměru na jinou osobu nebo jeho rozdělením.***“

V uvedeném rozsudku se Nejvyšší správní soud věnoval také otázce, za jakých podmínek by měly být záměry posuzovány jako funkční celek. K tomu uvedl: „*Na druhou stranu nelze ani dovozovat, že by každý funkční celek výstavby nebo jiné činnosti obecně podléhající posuzování vlivů měl tvořit záměr pro účely procesu EIA. Zásadní je v tomto ohledu vymezení kategorií záměrů v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, resp. v přílohách I a II směrnice 2011/92/EU a s ohledem na požadavky účasti veřejnosti rovněž v příloze č. 1 tzv. Aarhuské úmluvy.*“ (bod 49). Jak uvádí sám oznamovatel, posuzovaný záměr spadá podle bodu 44. přílohy č. 1 zákona EIA jako celostátní železniční dráha do kategorie I, která podléhá posuzování EIA vždy. Již ze zákonného pojetí této kategorie je přitom jasné, že mají být záměry, které tuto dráhu tvoří, posuzovány společně (alespoň např. v místně logických celcích), a nikoli vždy samostatně, neboť pak by nedošlo k posouzení vlivů celostátní železniční dráhy jako celku v rozporu s tím, co zákonodárce zamýšlel.

Podatel upozorňuje, že i samo Ministerstvo již při posuzování žádostí týkajících se tzv. libeňského přesmyku zohledňovalo v jeho prospěch přínosy celého plánovaného mezinárodního koridoru ve směru na Kolín. Konkrétně odbor výkonu státní správy I Ministerstva v rozhodnutí o odvolání proti udělení výjimky z ochrany zvláště chráněného druhu, významného krajinného prvku a krajinného rázu č.j. MZP/2024/210/2275 ze dne 1. 8. 2024 uvedl: „*Z projektové dokumentace je rovněž patrné, že se jedná pouze o dílčí etapu, jak zajistit mezinárodní železniční dopravu na daném úseku železnice. Potřebnost projektu by mělo navíc zvyšovat i další plánované zkapacitnění tratě na Kolín kvůli vedení připravované vysokorychlostní železnice v paralelní stopě s kolínskou tratí.*

*Tedy jedná se o dílčí etapu, když investor stavbu rozdělil na dvě části. První etapa má vytvořit mimoúrovňové křížení za železniční stanicí Praha-Libeň. Nicméně, je pravdou, že kvůli chybějící části nebude kapacita v úseku stále plně dostatečná, jak namítají odvolatelé. Nicméně investor by měl připravovat další fáze zdvojkolejnění, tj. i ve zbytku úseku směrem na Malešice. Dle názoru ministerstva je tak **nezbytné nahlížet na navrženou trať jako na jeden celek a jeho přínosy v rámci celého mezinárodního koridoru** a lze tak i na samotnou 1. etapu nahlížet jako na zlepšení kapacity, bezpečnosti a plynulosti železniční dopravy v daném úseku, na úkor minimálního zásahu do přirozeného vývoje bobra evropského. Uvedené tak rovněž souvisí s neexistencí jiného řešení. Jak vyplývá z výše uvedeného, tak stavba by měla být součástí strategicky významných evropských železničních koridorů.“*

Správa železnic navíc sama připustila potřebu společného zhodnocení vlivů prováděných záměrů. V rozhodnutí o poskytnutí informací na základě žádosti spolku Hrdlořežská zvonička, spolek ze dne 16. 3. 2026 (viz příloha č. 1) Správa železnic na str. 3 uvedla: „*Dokumentace použitá pro získání původního závazného stanoviska EIA nezohledňovala souvislosti s přidáním čtvrté koleje v traťovém úseku Praha-Libeň – Praha-Běchovice. Dále tato dokumentace počítala s původním technickým řešením přemostění Libeňského přesmyku.*

*Vzhledem k předpokládaným technickým změnám v rámci DPS, společně s absencí zohlednění přidání čtvrté koleje v traťovém úseku Praha-Libeň – Praha-Běchovice v původní dokumentaci EIA se **SŽ rozhodla pro tvorbu nové dokumentace EIA s následnou snahou o získání nového závazného stanoviska, v němž již budou zohledněny synergické vlivy staveb v území.** Výše uvedené skutečnosti považujeme za tzv. „významnou změnu technického řešení“, na jejímž základě je nutné stavbu znovu posoudit.“*

Podatel tedy podotýká, že by správní orgány měly zohledňovat celý koridor, jehož jsou dílčí posuzované záměry součástí, nejen když argumentují v jejich prospěch, ale také při posuzování negativních vlivů, které budou mít na své okolí a zejména životní prostředí. V procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí by proto měly být zohledněny vlivy výše uvedených záměrů.

Podatel také upozorňuje, že Oznámení záměru se zakládá na některých předpokladech neodpovídajících skutečnému stavu. Oznámení záměru zejména vychází z předpokladu, že v době realizace záměru již bude vybudovaný tzv. libeňský přesmyk (Oznámení záměru, str. 8). Toto však není reálné, neboť pro záměr libeňského přesmyku dosud nebylo vydáno ani stanovisko EIA potřebné k provedení stavebního řízení. Dále například Oznámení záměru na str. 76 uvádí, že přírodní park Smetanka sousedí s průmyslovým areálem ve Vysočanech. Nicméně charakter tohoto místa se zásadně změnil, neboť zde dlouhodobě probíhá bytová výstavba.

2. Význam záměru pro životní prostředí

Oznámení záměru na str. 6 uvádí: „*Cílem záměru je uspokojit budoucí přepravní poptávku mezi Prahou a východem republiky moderní železniční dopravou. V důsledku realizace záměru se očekává ovlivnění dělby přepravních výkonů ve prospěch energeticky účinnější a environmentálně přijatelnější železniční dopravy a je tedy nutné na ni pohlížet jako na investici s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí, jako na nástroj k jeho ochraně a k zajištění udržitelného rozvoje společnosti.“*

Podatel nepochybně, že doprava po železnici je oproti jiným způsobům dopravy příznivější z hlediska uhlíkové stopy. Nicméně jak je dále rozvedeno v tomto vyjádření, podatel je současně přesvědčen, že nebyly dostatečně zváženy možné dopady záměru na jiné složky životního prostředí, než je klimatický systém (zejména na biodiverzitu a krajinný ráz, ale také na zdraví obyvatel žijících

v blízkosti záměru). Stejně tak podatel upozorňuje, že Oznámení záměru neuvádí přesnější specifikaci kvantifikace „budoucí přepravní poptávky“, která je přitom pro posuzování záměru zásadní.

3. Rozpor s předpisy na ochranu veřejného zdraví – nadlimitní hluková zátěž

Podatel upozorňuje, že je třeba zohlednit nadlimitní hlukovou zátěž v lokalitě Libně, Vysočan a Hrdlořez a v jejím okolí, kam má být záměr umístěn a kde podatel žije. Je obecně známou skutečností, že hluk způsobuje při hodnotách blížících se hygienickým limitům nebo tyto hodnoty přesahující výrazné obtěžování obyvatel spojené nejen s pocitem nespokojenosti a snížením pohody bydlení, ale v případě dlouhodobého působení i zvýšené riziko zejména kardiovaskulárních onemocnění.

Podle ustanovení § 11 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů („zákon o životním prostředí“), nesmí být území zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení. Podle ustanovení § 12 odst. 1 téhož zákona určují přípustnou míru znečišťování životního prostředí mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy; tyto hodnoty se stanoví v souladu s dosaženým stavem poznání tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí a aby nebyly ohrožovány další živé organismy a ostatní složky životního prostředí. Podle odst. 2 téhož ustanovení musejí být mezní hodnoty stanoveny s přihlédnutím k možnému kumulativnímu působení nebo spolupůsobení znečišťujících látek a činností.

Ustanovení § 13 zákona o životním prostředí pak stanoví, že lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.

Míru únosného zatížení území a limity území stanoví předpisy o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví osoba, která používá, popřípadě provozuje stroje a zařízení, které jsou zdrojem hluku nebo vibrací, vlastník, popřípadě správce dráhy a provozovatel dalších objektů, jejichž provozem vzniká hluk, jsou povinni technickými, organizačními a dalšími opatřeními v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcím právním předpisem zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem pro chráněný venkovní prostor, chráněné vnitřní prostory staveb a chráněné venkovní prostory staveb a aby bylo zabráněno nadlimitnímu přenosu vibrací na fyzické osoby v chráněném vnitřním prostoru stavby.

V místě, kde má být záměr realizován, jsou přitom již v současnosti překračovány závazné hygienické limity hluku. To dokládají data uvedená v dokumentu Vyhodnocení vlivů celoměstsky významných změn územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy na udržitelný rozvoj území. V tomto dokumentu byly mj. vyhodnoceny dopady změny územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy Z 2048/00 pro účely realizace železniční trati: úseku Praha Libeň – Praha Malešice – Praha Hostivař. Konkrétně v části A na str. 79, tabulka 21 dokládá překročení limitů hluku v území, kde má být záměr umístěn:

4.2 HLUK

Obdobné vyhodnocení jako v případě kvality ovzduší je možné provést i v případě hluku. V následujícím přehledu je uvedeno, na území kterých změn je nutné očekávat překročení limitů pro hluk v současnosti. Uvažovány byly limity pro starou zátěž (70 dB ve dne a 60 dB v noci) a limity pro okolí hlavních komunikací (60 dB ve dne a 50 dB v noci).

Tabulka č. 21: Překročení limitů pro hluk

Změna č.	Limit 70 dB den	Limit 60 dB den	Limit 60 dB noc	Limit 50 dB noc
1774/00	NE	ANO (okraj plochy)	NE	ANO
2048/00	NE	ANO	ANO (ojediněle)	ANO

Vyhodnocení vlivů celoměstsky významných změn územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy na udržitelný rozvoj území – část A na str. 104 uvádí: „Ve výhledu lze v ochranném pásmu drah předpokládat překročení hygienického limitu 60/55 dB u 2 objektů v denní a u 9 objektů v noční době. Mimo ochranné pásmo drah bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu 55/50 dB u 16 objektů v denní a u 67 domů v noční době.“

Také dokument Vyhodnocení stanovisek a připomínek k zadání změn územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy uvádí: „Hygienická stanice hl.m.Prahy - Návrh zadání změny není přípustný z hlediska zákona č. 258/2000 Sb. Velmi vysoké hlukového zatížení území podél stávající trati, další zvýšení zatížení území není z hlediska zdravotních rizik akceptovatelné.“ Tento dokument dále uvádí: „dohodovací jednání dne 8.4.2009 Změna vyjádření Hygienické stanice hl.m.Prahy, se změnou souhlasí s podmínkou doložení hodnocení zdravotních rizik a akustické studie.“ Je tedy zřejmé, že i Hygienická stanice hl. m. Prahy jakožto orgán ochrany veřejného zdraví došla k závěru o nepřipustnosti umisťování takto rozsáhlých infrastrukturních záměrů do území již přes míru zasaženého hlukem.

Otázce hodnocení možnosti umístění stavby do již nadlimitně zatíženého území se ve své judikatuře věnoval Nejvyšší správní soud. Ten ve svém rozsudku ze dne 31. 1. 2012 č.j. 1 As 135/2011-246 uvedl: „[45] Závěr městského soudu lze stručně shrnout tak, že **do území nadlimitně zatíženého hlukem nelze bez dalšího automaticky umisťovat stavby, které sice každá jednotlivě nepřitíží svým provozem dotčenému území nijak výrazně, ale v součtu jednotlivých případů znamenají postupné a významné přitěžování již nyní existující nadlimitní zátěži v území. S tímto závěrem, který slovy Ateliéru (srov. bod [40] shora) zamezuje „salámové“ metodě dalšího zatěžování území, se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Přírůstek hluku daný sumou všech do území umístěných staveb již zdaleka nevýznamný není; přitom každé jednotlivé územní řízení (a v návaznosti na to i soudní řízení) se vztahuje jen k jedné stavbě, která sama o sobě nepředstavuje významný příspěvek ke stávající hodnotě hluku. Na takovémto závěru nevidí zdejší soud nic protizákonného či, slovy obou stěžovatelek, „formalistického“.** Právě naopak. Cit. závěr důsledně respektuje základní zásadu práva životního prostředí označovanou jako zásada přípustné míry znečišťování životního prostředí, podle níž **území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení** (§ 11 a § 12 zákona o životním prostředí, srov. k tomu bod [40] shora). Ostatně již z čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod vyplývá, že **výkon vlastnického práva nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.**

(46) Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že je-li řada staveb umisťovaná do území, v němž jsou hlukové limity překročeny, nelze argumentovat tím, že každá jednotlivá stavba představuje jen nevýznamný, byť měřitelný přírůstek již stávající hodnoty hluku.“

Podatel je přesvědčen, že již v současnosti je předmětné území zatíženo lidskou činností nad míru únosného a přípustného zatížení, čímž dochází k ohrožení požadavků ochrany veřejného zdraví a životního prostředí. To dokládá nejen výše uvedené, ale i jeho zkušenost z dotčeného území. Podatel

proto žádá, aby byly důkladně vyhodnoceny vlivy záměru z hlediska hluku a jeho kumulativní a synergické vlivy s dalšími projednávanými záměry v daném území.

Podatel požaduje jednotné hodnocení záměru v celém řízení. Nelze posuzovat záměr spolu s dalšími navazujícími etapami, když je potřebné prokázat veřejný zájem na jeho realizaci a neexistenci jiného řešení, ale zároveň ho posuzovat striktně bez dalších navazujících etap, v případě hodnocení jeho negativních vlivů (zejména hluku). Takový postup by byl v rozporu se základními zásadami správního řízení.

Přílohou Oznámení záměru je hluková studie z 10/2026 vypracovaná společností SUDOP Praha a.s. (dále jen „Hluková studie“). Z Hlukové studie je zjevné, že na předmětné trati je plánován rapidní nárůst počtu projíždějících vlaků (viz tabulky na str. 8 a 9). Hluková studie přitom vychází z předpokladu obměny vozového parku, který se na trati pohybuje (viz zejména tabulky rozvádějící rozsah a skladbu dopravy na předmětné trati uvedené na str. 8 a 9 Hlukové studie). Podatel však zpochybňuje podloženost těchto predikcí. Jak konstatují i koncepce Ministerstva dopravy týkající se modernizace železniční dopravy, průběžná modernizace vozového parku je otázka dopravců, a to včetně komerčních (např. dokument Pořízení a modernizace železničních kolejových vozidel (ev. č. 127 65), dostupný z: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://md.gov.cz/getattachment/Dokumenty/Verejna-doprava/Pravni-predpisy/OPD-zeleznicni-kolejova-vozidla/Dokumentace-programu.doc.aspx&ved=2ahUKEwiuhtDcvNuUAxXchf0HHevBCbMQFnoECCEQAQ&usg=AOvVaw26zpVzY7iy14KV7hb15zBB>). Podatel tedy tvrdí, že z pozice oznamovatele není možné takto přesně určit rychlost a podobu proměny vozového parku. Obdobně není zřejmé, z čeho oznamovatel vyvozuje, že budou mít na trati provozované vlaky 100 % kotoučové brzdy. Typ brzdného mechanismu je přitom významným faktorem ovlivňujícím hlučnost provozu na dráze. Vyhodnocení vlivů budoucího provozu na trati je tedy při nejmenším prezentováno zavádějícím způsobem.

Podatel dále upozorňuje, že ač v úseku Praha-Libeň – tzv. libeňský přesmyk záměr povede společně s tratí Praha-Libeň – Praha-Malešice (Jahodnická spojka), kam má být primárně převedena nákladní doprava ve směru Praha-Běchovice (viz str. 6 Oznámení záměru), ze zpracované Hlukové studie neplyne, že by zohledňovala i hluk způsobený nákladní dopravou. Ten je přitom podstatnou složkou hlukového zatížení v okolí železnice. Zejména z tabulek zpracovávajících rozsah dopravy, které jsou uvedeny na str. 8-11 Hlukové studie, není zřejmé, že byly uvažovány i nákladní soupravy a jejich počet. Podatel tedy zdůrazňuje, že vzhledem k místnímu, ale i funkčnímu propojení obou tratí by měla být vyhodnocena hluková zátěž, kterou budou ve svém souhrnu představovat pro své okolí.

Z tabulky č. 20 uvedené na str. 14 Hlukové studie vyplývá, že dle predikcí oznamovatele má hladina hluku setrvale stoupat, a to i až na samé hranice stanovených hlukových limitů. Podatel upozorňuje, že toto jde proti smyslu právních předpisů na ochranu zdraví před nepříznivými účinky hluku. Hluková studie navíc nezohledňuje, že bude stavba zastarávat a nad rámec uvažovaného nárůstu hluku v důsledku zvyšování vytížení tratě bude hlukovou hladinu zvyšovat i tento faktor.

Překročení hlukových limitů pak naznačují i hlukové mapy uvedené v Oznámení záměru na str. 84 a 85. Zde je zobrazena i mimo samotnou trať dráhy hluková hladina den-večer-noc (L_{dvn}) vyšší než 75 dB. Přitom oznamovatel na str. 82 Oznámení záměru uvádí, že mezní hodnota pro železniční dopravu L_{dvn} se rovná 70 dB. Zároveň na str. 122 Oznámení záměru oznamovatel uvádí, že již hluk o hladině L_{dvn} 50 dB může při dlouhodobém vystavení způsobovat srdeční choroby.

Co se týká hluku ve fázi výstavby Oznámení záměru na str. 122 uvádí, že není z hlediska zdravotních rizik hodnocen, neboť se jedná pouze o krátkodobou expozici hluku. Podle části B.I.7 Oznámení záměru by přitom měla výstavba trvat minimálně 4 roky, přičemž tuto dobu expozice nelze

považovat z hlediska v blízkosti žijících obyvatel za krátkou. Oznamovatel navíc počítá s prováděním stavebních činností i v nočních hodinách (tabulka č. 21 Hlukové studie). Oznamovatel pak sám přiznává, že dopady způsobené dopravou v rámci stavby není schopen kvantifikovat, a tedy ani vyhodnotit (viz liniové zdroje, str. 14 Oznámení záměru).

Podatel tedy zdůrazňuje, že by měla být věnována zvláštní pozornost otázce posouzení vlivů záměru z hlediska hluku na životní prostředí a zdraví obyvatel žijících v jeho okolí, a to včetně důkladného prověření závěrů předkládaných Hlukovou studií.

4. Možný nárůst emisí

Oznamovatel na str. 194 Oznámení záměru uvádí: „*Vzhledem ke skutečnosti, že po realizaci záměru bude trať elektrifikována, nebude po dokončení stavby okolí železniční tratě zatěžováno žádnými novými zdroji emisí.*“ Nicméně podatel podotýká, že z Oznámení nevyplývá, na základě čeho by se tak mělo stát a tedy toto konstatování nelze brát jako prokázané. Toto tvrzení by tedy měl oznamovatel odůvodnit a i tento aspekt by měl být důsledně prověřen v procesu posuzování vlivů.

5. Zásah do ochranných podmínek zvláště chráněných druhů

Oznamovatel v tabulce č. 50 uvedené na str. 153-154 Oznámení záměru uvádí, že biotop 2 silně ohrožených zvláště chráněných rostlinných druhů může být realizací záměru negativně ovlivněn – konkrétně jde o kosatec sibiřský a hořec hořepník. Oznamovatel však uvádí, že pro tyto druhy nebude žádat o výjimku z ochranných podmínek podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Přitom má dle této tabulky dojít k ovlivnění hydrologického režimu lokalit v okolí záměru, jehož důsledky oznamovatel hodnotí tak, že dojde k „nepřímému ovlivnění“ biotopů uvedených silně ohrožených druhů.

Podatel upozorňuje, že podle § 49 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou chráněny nejen samotné zvláště chráněné rostlinné druhy, ale i jejich biotopy. Biotopem je podle § 3 odst. 1 písm. k) zákona o ochraně přírody a krajiny „*soubor veškerých neživých a živých činitelů, které ve vzájemném působení vytvářejí životní prostředí určitého jedince, druhu, populace, společenstva. Biotop je takové místní prostředí, které splňuje nároky charakteristické pro druhy rostlin a živočichů*“. Pokud má dojít k „*ovlivnění hydrologického režimu lokality a s tím i ústupu tohoto druhu*“ (viz např. str. 153 Oznámení záměru), jde beze sporu o zásah do biotopu v lokalitě žijícího zvláště chráněného druhu, a tento negativní vliv by měl být posouzen.

Na str. 154 a násl. Oznámení záměru oznamovatel uvádí, že bude zasaženo i do stanovišť některých zvláště chráněných živočichů. Zejména lze uvést zásah do tůň a dalších biotopů obývaných obojživelníky – například silně ohroženého čolka velkého a obecného, kuňky obecné a skokana štíhlého. Tyto se nacházejí na území přírodní památky Počernický rybník a přírodní rezervace Klánovický les. Dle str. 180 Oznámení záměru budou funkce těchto tůň po dobu výstavby výrazně narušeny. Oznamovatel proto sám počítá s přítomností biologického dozoru, který bude realizovat záchranné transfery zástupců obojživelníků z míst zasažených stavbou.

Oznámení záměru na str. 160 uvádí, že pro silně ohroženého bobra evropského nebude podána žádost o výjimku z ochranných podmínek podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. S tím podatel zásadně nesouhlasí. Podatel přikládá přílohu č. 2, kterou je Posouzení výskytu bobra evropského a záměru „*Modernizace traťového úseku Praha-Libeň – Praha-Malešice, I. stavba*“. Tento posudek vypracovaný v roce 2023 pro účely řízení o tzv. libeňském přesmyku na str. 2 mj. uvádí: „*Lze proto očekávat, že osídlení na drobnějších tocích (vč. Rokytky) bude pokračovat. Všechny potenciálně*

vhodné toky (vč. Rokytky) se tak v nejbližších letech stanou důležitými koridory pro další osidlování území Prahy i jejího bezprostředního okolí.“ Podatel dodává, že bobr evropský v oblasti údolní nivy Rokytky nejen migruje, ale také dlouhodobě pobývá. Pro záměr libeňského přesmyku, který se vyskytuje na části území zasaženého v současnosti posuzovaným zásahem, pak bylo vydání této výjimky z ochranných podmínek nezbytné.

Dotčené území je bohaté i na výskyt dalších chráněných druhů. Biologický průzkum zjistil vedle výskytu tří zvláště chráněných druhů rostlin dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění také výskyt několika rostlinných druhů Červeného seznamu ČR. Ze zranitelných druhů se jedná o prysec srpovitý (*Euphorbia falcata*) a mochnu bílou (*Potentilla alba*). Z téměř ohrožených druhů pak jde o hvozdíček prorostlý (*Petrorhagia prolifera*), mrvku myší ocásek (*Vulpia myuros*) a ostřici nedošáchor (*Carex pseudocyperus*). Při biologickém průzkumu zaměřeném na výskyt živočišných druhů byl zjištěn výskyt řady ohrožených, silně ohrožených i kriticky ohrožených druhů (viz str. 53-69 Oznámení záměru). Dále byly pozorovány druhy zapsané v přílohách č. II, IV a V směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a v příloze č. I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků. Byl zjištěn také výskyt druhů zapsaných v červených seznamech, a to jak téměř ohrožených, zranitelných, ohrožených, kriticky ohrožených i vymizelých na území ČR.

Podatel upozorňuje, že ustanovení § 2 zákona EIA stanoví, že vlivy na biologickou rozmanitost „*se posuzují se zvláštním zřetelem na evropsky významné druhy, ptáky a evropská stanoviště.*“

Podatel tedy zdůrazňuje, že by měl být adekvátně zhodnocen vliv, který bude mít realizace záměru na druhy rostlin a živočichů zvláště chráněné podle § 49 a 50 zákona o ochraně přírody a krajiny, jejichž výskyt byl v okolí záměru zachycen, a také jejich biotopů a stanovišť.

Podatel dále zpochybňuje skutkový stav zjištěný Hodnocením podle § 67. Například v případě ledňáčka říčního dle současných pozorování podatele nelze omezit jeho výskyt pouze na Počernický a Kyjský rybník, ale běžně se vyskytuje i na meandrech Rokytky a přelétá Hořejší rybník a náhon u Kejšova mlýna. Hodnocení pak vůbec neuvádí zvláště chráněný druh krkavec velký, který se nově vyskytuje v území kolem Hořejšího rybníka. Podatel dále podotýká, že sice je Hodnocení podle § 67 označeno datem 01/2026, ovšem i dle závěru tohoto dokumentu probíhaly průzkumy, ze kterých vychází, mezi lety 2020 a 2023. Je tedy na místě otázka, nakolik je skutkový stav – zejména v otázce výskytu zvláště chráněných druhů – aktuální. Podatel mimo jiné z těchto důvodů zpochybňuje vypovídající hodnotu vypracovaného Hodnocení podle § 67, které by proto mělo být přepracováno.

6. Zásah do krajiny v okolí záměru

- Zásah do krajinného rázu

Ustanovení § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny poskytuje ochranu krajinnému rázu, který je specifickým institutem územní ochrany životního prostředí. Jeho prostřednictvím je poskytována ochrana přírodní, kulturní a historické charakteristice určitého místa či oblasti. Koncepce ochrany krajinného rázu vychází z myšlenky, že krajina je tvořena prvky přírodními (živými i neživými) a kulturními (tj. výsledky lidské přítomnosti v krajině), které společně prošly určitým historickým vývojem a existují spolu na určitém území ve vzájemné shodě a harmonickém uspořádání. Narušením této vzhledové harmonie pak může dojít k narušení přirozených, ustálených vztahů v daném území. K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami jsou přitom zřizovány přírodní parky, v tomto případě zejména přírodní park Smetanka (§ 12 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny).

- Přírodní park Smetanka a zvláště chráněná území

Přírodní park Smetanka byl vyhlášen nařízením rady hlavního města Prahy č. 10/ 2014 ze dne 24. 6. 2014, o zřízení přírodních parků na území hlavního města Prahy, které bylo vydáno podle § 44 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., a § 77a odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 349/2009 Sb.

Význam tohoto parku rozvádí § 13 odst. 3 uvedeného nařízení, přičemž „*spočívá v částečně dochovaném přírodním prostředí původně příměstské krajiny. Specifická je konfigurace údolní nivy k Hloubětínu meandrující Rokytky na straně jedné a středem přírodního parku se táhnoucího lesnatého hřebenu vrchu Smetanka na straně druhé. V mohutném ostrém ohybu, který zde řeka vytváří za Kyjským rybníkem, se nacházejí zbytky několika mlýnů a další, takzvaný Hořejší rybník. Struktura roztroušeného osídlení se částečně dochovala. Nivě Rokytky dominuje výrazný terénní útvar, jehož charakteristické panorama, z bližších pohledů od jihu vnímané jako zachované, bylo pro dálkové pohledy devastováno výškovými objekty nedalekého sídliště Lehovec. Typickými částečně dochovanými krajinnými útvary jsou jižní úbočí hřebenu: svah U hloubětínské vinice a svah Pod Hájem nad osadou Aloisov. Její individuální zástavba, ležící na břehu rybníka naproti historickému jádru Kyjí, si udržela své původní drobné měřítko.*“

Co se týká ochrany přírodního parku, zřizovací nařízení v článku 15 odst. 1 stanoví: „*Krajinný ráz celého území přírodního parku je chráněn před činnostmi snižujícími jeho estetickou a přírodní kvalitu, harmonické měřítko a vztahy v rámci krajiny, kterou tvoří prostor formovaný terénními útvary, údolními vodotečí, lesními komplexy, plochami rybníků a mokřadních společenstev, jakož i dalšími ekologicky významnými segmenty krajiny včetně rozptýlené zeleně a dřevin rostoucích mimo les.*“

Podatel proto žádá, aby byl dostatečně vyhodnocen vliv záměru na Přírodní park Smetanka, a to zejména z hlediska zásahu do krajinného rázu parku jako celku a zvláště pak Hořejšího rybníka. Podatel upozorňuje, že je třeba posuzovat zásah do krajinného rázu nejen ve vegetačním období, ale také mimo něj. Zároveň je třeba zohlednit zásah do krajinného rázu také po provedení kácení potřebného k budování záměru, jehož rozsah bude značný. Oznamovatel na str. 152 Oznámení záměru uvádí, „*že před začátkem stavby bude nutné odstranit celkem 3 262 kusů stromů s průměrem nad 10 cm na pařezu, z nichž 554 kusů má obvod nad 80 cm v prsní výšce. Dále bude smýčeno 61 899 m² zapojených porostů dřevin.*“ Podatel zdůrazňuje, že při stavbě záměru bude zeleň a vlastně úplně všechno v celém záboru staveniště totálně odstraněno – takže tu fakticky žádná zeleň nebude. Případná nová výsadba pak doroste výšky, která by záměr vizuálně kryla, nejdříve za 15–20 let. Podatel navíc zdůrazňuje, že by k reálnému zajištění provedení náhradní výsadby měla být v Hodnocení podle § 67 alespoň rámcově stanovena a ideálně by měla být specifikována - například vymezením pozemků, na kterých by měla probíhat.

Oznamovatel pak sám hodnotí rušivý zásah do zákonem chráněného krajinného rázu jako středně silný (str. 196 Oznámení záměru). Tomu však nelze i na základě následujících vizualizací záměru přisvědčit. To vyplývá i z toho, že záměr navazuje na tzv. libeňský přesmyk a zejména v přírodním parku Smetanka zdůrazní tuto nově vzniklou dominantu a ještě tak posílí negativní zásah, který způsobí do krajinného rázu lokality. Podatel tedy zpochybňuje závěry oznamovatele ohledně míry vlivu záměru na krajinný ráz uvedené na str. 87 a 88 Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody podle § 67 zákona č. 114/1992 Sb (dále jen „Hodnocení podle § 67“), tedy že tento vliv by byl maximálně středně silný.

Záměr se také dostává do střetu se dvěma zvláště chráněnými územími - přírodní rezervací Klánovický les a přírodní památkou Počernický rybník.

V procesu EIA by tedy měl být vliv na park Smetanka dostatečně zohledněn stejně jako vliv na přírodní park Klánovice – Čihadla, přírodní rezervaci Klánovický les a přírodní památku Počernický rybník.

Vizualizace: Pohled přes Hořejší rybník (součást přírodního parku Smetanka) po realizaci projektu vs. dnes (realizace plánovaného zvýšení kapacity koridoru by významně zasáhla do pohledového horizontu Přírodního parku Smetanka):

- Střet s významnými krajinnými prvky

Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny jsou ze zákona významnými krajinnými prvky mimo jiné rybníky, vodní toky, údolní nivy a lesy. Záměr se přitom dostává do střetu primárně s tokem a údolní nivou Rokytky, Hořejším rybníkem, Počernickým rybníkem a lesními porosty.

Ochranu významných krajinných prvků pak zakotvuje § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny: „*Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit souhlas orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny druhu nebo způsobu využití pozemků, výstavba lesních cest, budování lesních melioračních systémů, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Podrobnosti ochrany významných krajinných prvků stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.*“

Tento střet by tedy měl být v procesu EIA dostatečně zohledněn.

- Zásah do nemovité kulturní památky viadukt u Hořejšího rybníka

Záměr zasahuje také do nemovité kulturní památky viadukt u Hořejšího rybníka. Památkový katalog k němu uvádí: „*Mimořádně hodnotný doklad tří vývojových etap železničních mostních konstrukcí, tří typů technologií. Trojmostí tvoří kamenný viadukt, viadukt s použitím železobetonu a mostní nýtovaná příhradová konstrukce. Všechny části jsou ztvárněné v souladném celku s ohledem na pojetí nejstarší části. Celek se pak uplatňuje jako výrazný krajinotvorný prvek při pohledech od cesty podél toku Rokytky i přes hladinu Hořejšího rybníka.*“ (dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/viadukt-u-horejsiho-rybnika-12829142>).

Ochranu kulturních památek upravuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Dle tohoto zákona je vlastník kulturní památky povinen pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením a znehodnocením (§ 9 odst. 1). Všechny osoby, i když nejsou vlastníky kulturních památek, jsou pak povinny si počínat tak, aby nezpůsobily nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí (§ 9 odst. 2).

Zásah do této kulturní památky by byl způsoben již tzv. libeňským přesmykem, přičemž v současnosti posuzovaný záměr tento zásah dále posiluje. Dle podatele by mělo být posouzeno, zda předložený záměr nekoliduje se zákonnou ochranou kulturních památek.

- Zásah do EVL Blatov a Xaverovský háj

Předmětná trať prochází také hranicí evropsky významné lokality („EVL“) Blatov a Xaverovský háj. Předmětem ochrany této EVL jsou bezkolencové louky na vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách, dubohabřiny asociace a staré acidofilní doubravy s dubem letním na písčitých pláních.

Posouzení vlivu záměru na lokality soustavy Natura 2000 dle §45i zákona č.114/1992 Sb. (dále jen „Posouzení Natura 2000“) uvádí, že severně od železniční trati se vyskytuje značné množství chráněných a ohrožených druhů jako kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), hořec hořepík (*Gentiana pneumonanthe*), srpice barvířská (*Serratula tinctoria*), mochna bílá (*Potentilla alba*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*) a jarva žilnatá (*Cnidium dubium*).

Vedle potřeby adekvátního zhodnocení vlivů na tuto chráněnou lokalitu tímto podatel zdůrazňuje připomínku uvedenou v části 5. tohoto vyjádření - Zásah do ochranných podmínek zvláště chráněných druhů.

- Územní systém ekologické stability („ÚSES“)

Mezi hlavní cíle ÚSES v krajině patří zejména její ekologická stabilizace, zvyšování biodiverzity, ochrana proti půdní erozi, zadržování vody v krajině či zvyšování přírodní a estetické hodnoty krajinného rázu.

Jak připouští sám oznamovatel, v okolí záměru se vyskytuje celá řada prvků územního systému ekologické stability. Oznamovatel valnou část z nich na str. 71 Oznámení záměru označuje za nefunkční, nicméně v některých případech – zejména v případě revitalizovaného toku Rokytky – není zřejmé, na základě čeho k tomuto závěru dochází. V Hodnocení podle § 67 pak zpracovatelka uvádí tvrzení, že by při dodržení navržených zmírňujících opatření nemělo dojít k výraznějšímu ovlivnění funkcí těchto prvků – jejich funkčnost je tedy připuštěna. I z pouhého pozorování je navíc zřejmé, že ekologické funkce revitalizovaných částí dotčeného území se od jejího provedení významně zlepšují.

7. Nedostatečné zvážení variant řešení záměru

Podatel tvrdí, že i vzhledem k výše uvedenému bylo žádoucí zvažovat alternativy řešení záměru – zejména v hustě obydlených částech území, kde hrozí zvýšená nadlimitní hluková zátěž pro v okolí žijící obyvatele, a v místě tzv. libeňského přesmyku, kde hrozí výrazný zásah do zákonem chráněných přírodních hodnot.

Z Oznámení záměru není zřejmé, jaké alternativní varianty řešení byly zvažovány, a z jakého důvodu bylo uzavřeno, že zvolená varianta je nejvhodnější i vzhledem k zájmům chráněným zákonem EIA. Podatel proto Ministerstvo žádá, aby navrhlo zpracování variant řešení záměru pro následné posuzování EIA.

III. Závěr

Vzhledem k výše uvedenému je podatel přesvědčen, že by měly být výše rozvedené připomínky při vypracovávání dokumentace vypořádány a následně zohledněny v samotném procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí. Podatel je nicméně přesvědčen, že vzhledem k vlivům, které bude záměr mít na zájmy chráněné zákonem EIA, k němu není možné vydat souhlasné stanovisko EIA.

Pro případ, že by zdejší úřad došel k závěru, že souhlasné stanovisko EIA je v prospěch záměru možné vydat, žádá podatel, aby byla současně uložena opatření k předcházení významných negativních vlivů na životní prostředí.

